

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Níhov

Níhov 71, 594 55 Dolní Loučky

Identifikátor školy: 600 130 029

Termín konání inspekce: 4. a 8. prosinec 2003

Čj.:	k5-1263/03-11073
Signatura:	ok5ax108

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATŘESKÉ ŠKOLY

Předškolní zařízení je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací zřízenou Obcí Níhov. Sdružuje jednotřídní mateřskou školu s polodenním provozem od 6,30 do 12,30 hodin a školní jídelnu- výdejnu. Kapacita mateřské školy je podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení 20 dětí a školní jídelny- výdejny 20 jídel. Dle výkazu o mateřské škole podle stavu k 30. září 2003 je zapsáno 19 dětí ve věku od dvou do šesti roků, z toho čtyři mladší tří let, jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami a žádné na nepravidelnou docházku. Kontrolou vedené dokumentace (přehled docházky) bylo zjištěno, že z celkového počtu 19 dětí dochází v současné době nepravidelně sedm. Spádovou oblastí mateřské školy jsou obce Níhov, Katov a Lubné.

Vzdělávací činnost školy je realizována podle školního vzdělávacího programu „Já a můj svět“. Specifickým zaměřením činnosti mateřské školy je ekologická výchova, logopedická prevence a rozvoj dovedností dětí v oblasti hudební výchovy.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní kolektiv mateřské školy tvoří celkem tři pracovníce. Ředitelka, která zajišťuje převážnou část výchovně-vzdělávací činnosti, má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci v předškolních zařízeních. Zbývající výchovně-vzdělávací práci, která zahrnuje dobu ranního scházení dětí a pobyt venku společně s ředitelkou, zabezpečuje učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti. Ta vykonává současně i funkci školnice a kuchařky. Dalším zaměstnancem mateřské školy je pomocná vychovatelka, která byla přijata k integrovanému dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s odborným posudkem k integraci.

Ředitelka je ve funkci od září 2001, nastoupila po mateřské dovolené. Mimo krátkého působení ve funkci při otvírání mateřské školy v roce 1997, pracovala většinou mimo oblast školství. Její pedagogická praxe je poměrně krátká a s pravidly řízení předškolního zařízení se postupně seznamuje. Při řízení školy vychází spíše ze zaběhnutých pravidel, respektuje požadavky rodičů i pracovníků. Velikost předškolního zařízení umožňuje rychlý a operativní přenos informací na základě každodenního kontaktu mezi zaměstnanci. Vnitřní informační systém je funkční.

Pro zajištění plynulého chodu předškolního zařízení jsou stanovena závazná pravidla. Jsou obsažena ve vnitřních dokumentech, které vydalo vedení školy. Pracovní náplně vymezují povinnosti jednotlivých pracovníků tak, aby vyhovovaly provozu školy. Režim dne respektuje pravidla psychohygieny.

Poradním orgánem ředitelky jsou pravidelně konané porady, při kterých jsou řešeny organizační i pedagogické záležitosti a podávány aktuální informace.

Vedení nekvalifikované učitelky spočívá v pomoci při přípravě pomůcek, plánování výchovně-vzdělávacích činností a ve společném řešení aktuálních problémů.

Nestandardní podmínky mateřské školy se promítají také do systému kontrolní činnosti. V malém kolektivu má ředitelka dobrý přehled o kvalitě práce jednotlivců. Kontrolní činnost zaměřuje pouze na sledování plnění pracovních povinností. Zjištěné nedostatky operativně řeší.

V oblasti dalšího vzdělávání je škola s ohledem na počet dětí značně omezena finančně a vzhledem k personálnímu obsazení i organizačně. Ředitelka se účastní pouze některých vzdělávacích akcí. V poslední době to byly semináře „Rámcový program předškolního vzdělávání“, „Právní subjektivita škol a školských zařízení“. Pro sebevzdělávání učitelek není škola dostatečně vybavena moderní odbornou a metodickou literaturou ani časopisy. Učitelská knihovna obsahuje spíše starší publikace jako jsou metodiky jednotlivých výchov apod. Pomocná vychovatelka absolvovala vzdělávací cyklus zaměřený na individuální vzdělávání integrovaných dětí.

Při hodnocení práce zaměstnanců je pro ředitelku rozhodující kvalita jejich práce. Výše nenárokových složek platu do termínu konání inspekce nebyla přehodnocována.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Předškolní zařízení je umístěno ve starší neúčelové budově bývalého obchodu. Prostorové podmínky jsou vzhledem k počtu zapsaných dětí dostačující. Pro pobyt dětí slouží pracovna, herna, dále je v mateřské škole sociální zázemí, šatna dětí, menší ředitelna a přípravná jídelna. K podávání ranní svačiny je využívána menší pracovna, ve které byla realizována také většina sledovaných výchovně-vzdělávacích činností. Velkou část jejího prostoru zabírají rehabilitační bazén a dva dětské stolky se židličkami, které svoji odlišnou výškou odpovídají věkově smíšené skupině dětí, ale neposkytují dostatek pracovních míst pro všechny zapsané děti. Velmi prostorná herna byla v průběhu inspekce využívána minimálně. Probíhaly zde pouze pohybové aktivity.

Školní zahradu nemá škola k dispozici. Pro odpočinkové a rekreační aktivity dětem slouží veřejné prostranství za budovou obecního úřadu, kde jsou jim k dispozici skluzavka, kolotoč, prolézačky a pískoviště. Údržba školní budovy probíhá postupně v návaznosti na finanční možnosti zřizovatele. V celé škole byla vyměněna okna, provedeno zateplení, pořízena nová venkovní omítka a zakoupen koberec do herny. Nábytek je starý, s omezeným množstvím úložných prostorů. Proto jsou některé stavebnice uloženy na zemi nebo na oknech, což nepůsobí esteticky.

Vybavení školy herním materiálem, didaktickými pomůckami a hračkami je velmi skromné, obměňované jen v minimální míře. Škola je většinou získala převodem z uzavřených mateřských škol. Nově byl pořízen rehabilitační kuličkový bazén pro integrované dítě a některé stavebnice. Pro výchovně-vzdělávací činnost je k dispozici funkční audiovizuální technika. V dětské knihovně je základní výběr literatury, v učitelské jsou většinou starší publikace, které neumožňují pedagogickým pracovníkům sebevzdělávání v souladu se současným pojetím předškolního vzdělávání. Pro hudební a tělovýchovné činnosti mají učitelky k dispozici základní vybavení jako jsou žebříky, lavičky, žíněnka, prolézačka, minivárhany a dětské hudební nástroje. Kytara, kterou ředitelka využila v době inspekce při práci s dětmi, je její

vlastní. Výpočetní techniku škola nevlastní, pro množení metodických materiálů a pomůcek využívá starší kopírku, kterou obdržela od zřizovatele.

V posledním období investoval zřizovatel značné finanční prostředky do údržby budovy. V oblasti materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce je sice pro ředitelku prioritou vytvoření podnětného a estetického prostředí, doplnění mateřské školy hračkami a učebními pomůckami, ale vše závisí na finančních možnostech školy.

V současné době není materiálně-technické zázemí mateřské školy využíváno veřejností.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací práce jsou celkově hodnoceny jako dobré.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Já a můj svět“ je zpracován v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání. Vymezuje základní cíle pro oblast výchovy a vzdělávání - zajistit všestranný rozvoj dětské osobnosti, osobní samostatnosti a přípravy na život ve společnosti. Škola se dále zaměřuje na rozvoj dítěte a jeho schopnosti učení, osvojení si základních hodnot, na nichž je založena naše společnost a získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace vymezená v platných právních předpisech pro předškolní zařízení i dokumentace prokazující naplňování výchovně-vzdělávacího programu jsou řádně a průkazným způsobem vedeny.

Vedená dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Výchovně-vzdělávací program plní s dětmi převážně ředitelka. Vzhledem k personálnímu obsazení neuskutečňuje cílené hospitace ani neprovádí pravidelné vyhodnocení výchovně-vzdělávací práce vzhledem k plnění školního vzdělávacího programu s ohledem na další plánování. Hodnocení je zaměřeno na posuzování znalostí a pokroku dětí, které je zaznamenáváno v pedagogické diagnostice. Sebehodnocení vlastní práce ředitelka ani učitelka neprovádějí.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je ve specifických podmínkách mateřské školy neúčinný.

Výchovně-vzdělávací práce je organizována podle vnitřního dokumentu školy režim dne. Je koncipován tak, že časově vymezuje jednotlivé organizační celky. Možnosti jeho přizpůsobování potřebám a zájmu dětí ani změny sledu výchovně vzdělávacích činností mimo zkrácení délky pobytu venku při nepříznivém počasí nebylo v době inspekce využito.

Při výchovně-vzdělávací práci byly zařazovány činnosti řízené a spontánní, pohybové aktivity a pobyt venku. Při stravování dětí (pouze ranní svačina) jsou respektovány jejich individuální potřeby. Pitný režim je zaveden a dětmi využíván.

O činnosti školy a individuálních pokrocích dětí jsou rodiče průběžně informováni formou individuálních konzultací nebo na rodičovských schůzkách. Rodiče mají možnost účastnit se

různých akcí, zapojovat se do života školy a být přítomni při adaptaci dětí. Zavedený informační systém je funkční, poskytuje rodičům potřebné informace.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

OPZ pedagogických pracovníků

Rozvržení přímé výchovné práce pedagogických pracovníků vychází z personálního obsazení školy a potřeby zajištění plnění školního vzdělávacího programu kvalifikovanou učitelkou. Na kvalitu výchovně-vzdělávací práce nemá výrazný negativní vliv absence odborné a pedagogické způsobilosti jedné pracovnice, ale spíše chybějící soustavné další vzdělávání, krátká pedagogická praxe ředitelky v předškolních zařízeních, podcenění plánování a pomalé zavádění progresivních metod a forem práce do výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Spontánní a řízené činnosti

Obě pedagogické pracovnice se na práci připravují. Plánování výchovně-vzdělávací činnosti vychází ze školního vzdělávacího programu, ve kterém jsou vymezena čtyři témata na celý rok a výčet činností, které budou ve zvoleném tématu realizovány. Ve třídním vzdělávacím programu jsou stanoveny cíle pro všech pět oblastí rozvoje dětské osobnosti podle Rámcového programu předškolního vzdělávání a prostředky jejich plnění. Vše se vztahuje k tématu shodujícím se s ročním obdobím (jaro, léto, podzim, zima). Časově rozsáhlá a na náplň činností bohatá roční období nejsou dále členěna na kratší celky, které by zajišťovaly užší obsahovou a tematickou provázanost jednotlivých realizovaných činností. Učitelkám se proto nedaří při realizaci výchovně-vzdělávací činnosti využívat integrovaných celků, sestavených z bohaté a pestré nabídky, která by umožňovala dětem volbu mezi řízenou a spontánní aktivitou, ale také volbu způsobu plnění úkolů.

Pro spontánní činnosti, hry a zájmové aktivity je vymezen zejména čas od příchodu dětí do svačiny. Jejich úroveň ovlivňoval omezený prostor, nízký počet přítomných dětí, ale i nepřítomnost dětí, které jsou vůdčími typy při rozvoji herních aktivit. Také omezený počet herních koutků a ne příliš bohatá nabídka volně přístupných hraček nepůsobily motivačně a neaktivizovaly děti ke hře. Spíše je zaujala činnost nabídnutá učitelkami. Ve dnech inspekce probíhaly hry se stavebnicemi a jeden den také prostorové konstruktivní tvoření. V této době učitelky nabízely výtvarnou nebo pracovní činnost, při které si děti procvičovaly jemnou motoriku, přesnost a trpělivost u práce. Přistupovaly k dětem vlídně, vytvářely atmosféru bezpečí a jistoty. Rozvíjely jejich vzájemné pozitivní vztahy, řečové dovednosti a vedly je ke vzájemné spolupráci. Děti se projevovaly spontánně a otevřeně.

Spontánní činnosti byly ukončovány hromadně. V některých přechodových činnostech (příprava na svačinu, přechod na sociální zařízení) byla zaznamenána větší míra organizovanosti, vycházející z prostorového uspořádání školy.

Řízené činnosti jsou vedeny jako samostatný organizační celek. V době inspekce byly zařazeny před svačinou pohybové aktivity a po svačině plánovaná cílená práce. Jejich organizace byla frontální, ale v případě nezájmu nebyly děti k účasti nuceny. Náročnost cílů ani nabídka činností nebyla diferencována podle věkových ani individuálních zvláštností. Děti byly více vedeny k plnění pokynů než k samostatným aktivitám zaměřeným na rozvoj myšlenkových operací. Prostor pro aktivní prožitkové učení, rozvoj fantazie a tvořivosti dětí byl omezený. Při

části řízených, většinou statických činností, se významně projevovala vedoucí úloha učitelky její slovní projev někdy převažoval nad projevem dětí.

Motivace spočívala více ve vnějším, slovním podněcování než nabídce zajímavých činností. Počáteční pozornost dětí se tak postupně snižovala. Pouze v případech, kdy jim byla nabídnuta změna projevil spontánní zájem.

Hodnocení dětí učitelkami během sledovaných činností bylo průběžné a většinou pozitivní. Spíše směřovalo k celé skupině, ale učitelky se snažily také o hodnocení konkrétních projevů dítěte a o vytvoření okamžité zpětné vazby.

Učitelky při práci s dětmi věnovaly pozornost zajištění bezpečnosti i dodržování psychohygienických požadavků. Všechny sledované činnosti probíhaly v klidné a přátelské atmosféře. Děti se na pedagogické pracovnice obracely s důvěrou a bez ostychu.

Individuální práce s integrovaným dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z individuálního vzdělávacího programu. Její úroveň nebylo možno hodnotit, protože dítě nebylo v době inspekce v mateřské škole přítomno. Metodickou a odbornou pomoc mateřské škole zajišťuje Speciální pedagogické centrum Brno.

Spontánní výchovně-vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

Řízené výchovně-vzdělávací činnosti mají dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Sebeobslužné dovednosti, zdvořilostní, kulturní a hygienické návyky děti zvládaly přiměřeně věku a délce docházky do mateřské školy. Průběžně je u nich rozvíjena jemná motorika, pohybové dovednosti a schopnost vzájemně spolupracovat. Podporovány a rozvíjeny jsou jejich jazykové a řečové dovednosti. Zejména starší děti jsou zdravě sebevědomé, dokáží vyslovit svoje přání a navázat kontakt s dospělou osobou. Úroveň poznatků a dovedností vztahujících se k životnímu prostředí a okolní přírodě je velmi dobrá. Úroveň dětských prací a výrobků je přiměřená věku dětí.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce mají celkově dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

Na výkazu o mateřské škole podle stavu k 30. září 2003 nejsou vykázány děti na nepravděpodobnou docházku přesto, že v současné době do mateřské školy dochází.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina mateřské školy vydaná Obcí Níhov dne 18. září 2002 pod čj. 317/02,
2. Rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. KUJI 14342/2003 OŠMS ze dne 13. srpna 2003,
3. školní vzdělávací program „Já a můj svět“, plány výchovně-vzdělávací práce,
4. individuální vzdělávací program pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami,
5. povinná dokumentace předškolního zařízení vedená ve školním roce 2003/2004,
6. přehled výchovné práce, přehled docházky dětí - školní rok 2003/2004,

7. zápisy z porad,
8. plán kontrolní činnosti,
9. režim dne, organizační, provozní řád a řád mateřské školy,
10. pracovní doba zaměstnanců,
11. výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. září 2003,
12. dohoda o organizaci provozu mateřské školy čj. 37/09/03 ze dne 2. září 2003,
13. výjimka z maximálního počtu dětí ve třídě pro školní rok 2003/2004,
14. dokumentace integrovaného dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami.

ZÁVĚR

- **Hodnocení personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce**

Personální podmínky školy nejsou optimální z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti, přesto umožňují naplňovat výchovně-vzdělávací program. Výchovně-vzdělávací činnost zajišťuje převážně ředitelka, která je plně kvalifikovaná pro práci v předškolních zařízeních. Organizace mateřské školy má jasně stanovena pravidla v kvalitně zpracovaných vnitřních dokumentech. Informační systém je funkční. Pro další vzdělávání a odborný růst nejsou vytvořeny optimální podmínky.

- **Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce**

Prostorové podmínky mateřské školy umožňují naplňovat školní vzdělávací program za předpokladu, že učitelky budou efektivně využívat při realizaci výchovně vzdělávacích činností všechny prostory. V době inspekce byly soustředěny hlavně v jedné místnosti. Hračky s pomůcky jsou většinou starší, částečně již opotřebované a jejich obnova je pomalá.

- **Hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole**

Výchovně-vzdělávací činnosti probíhají v pozitivním, vstřícném a přátelském ovzduší. Spontánní a řízené činnosti jsou zařazovány vyváženě. Učitelky při výchovně-vzdělávací práci vytvářejí prostor pro verbální dětský projev. Navazují na jejich předcházející znalosti, dovednosti a snaží se je rozvíjet. Škola dodržuje psychohygienické zásady platné pro výchovu a vzdělávání předškolních dětí.

Sledováním průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v řízených a spontánních činnostech však bylo zjištěno, že škola hledá optimální způsob plánování a naplňování hlavních požadavků „Rámcového programu předškolního vzdělávání“. V současné době nemá plánování podobu integrovaných celků.

- **Vývoj mateřské školy od poslední inspekce**

Od poslední inspekce, která v mateřské škole proběhla v roce 1999, došlo ke změně v personálním obsazení školy. Nastoupila nová ředitelka, která zpracovala školní vzdělávací program vycházející z podmínek vesnické mateřské školy. Ve spolupráci se zřizovatelem proběhla oprava školní budovy. Úroveň vybavení učebními pomůckami a hračkami ani úroveň výchovně-vzdělávací činnosti se od poslední inspekce výrazně nezměnily.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu **Titul, jméno a příjmení**

Podpis

Vedoucí týmu Mgr. Jiřina Špičková

.....

Ve Žďáru nad Sázavou dne 11. prosince 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. prosince 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Jitka Matoušková

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Dolní 3, 591 01 Žďár nad Sázavou. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad kraje Vysočina, OŠMS Žižkova 57, 587 33 Jihlava	2003-12-31	1275/2003
Zřizovatel Obecní úřad Níhov, Níhov 17, 594 55 Dolní Loučky	2003-12-31	1274/2003
Rada školy	-----	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.